

Ultreia 14, september 2012

Van de redactie

Dit is een zo goed mogelijke reconstructie van Ultreia 14. Het origineel is helaas verloren gegaan.

*André Brouwer
hoofdredacteur*

Van de redactie

Regelmatig komt bij de redactie de 'klacht' binnen dat er zo weinig voor fietsers in de Ultreia staat. Hopelijk kunnen we het een beetje goedmaken met deze fraaie foto uit *La Voz de Galicia*. Vrijdag 31 augustus jl. begon de etappe van de Vuelta d'España naar Ferrol op het plein voor de kathedraal. De start was om 13.40 uur, dus in principe konden de renners nog naar de

pelgrimsmis. De Britse renner Stephen Cummings won overigens de etappe. Maar voor ons pelgrims gaat het niet om winnen of verliezen. Tenzij u zich verliest in het lezen van de Ultreia. We hebben weer ons best gedaan er een afwisselend geheel van te maken vol kleine en grote nieuwtjes rondom het pelgrimeren.

Veel leesgenot
André Brouwer

Pelgrimsverhalen gezocht voor wetenschappelijk onderzoek

Ons Genootschap is een samenwerkingsverband aangegaan met de School of Humanities, onderzoeksgroep Religie en Ritueel, van de Tilburg University en het Meertens Instituut, KNAW te Amsterdam om een digitaal bestand van moderne pelgrimsverhalen te realiseren. Doelstelling van dit project *PILNAR (Pilgrimage Narratives)* is te komen tot een voor wetenschappelijk onderzoek toegankelijk digitaal bestand van verslagen van pelgrims naar

Santiago de Compostela. Het gaat met name om verhalen waarin verslag wordt gedaan van de tocht, de belevenissen onderweg en de ervaringen. Onderzoekers kunnen dan door moderne data-analyses gegevens uit alle beschikbare verslagen combineren en interpreteren en zo bijvoorbeeld de reden benoemen waarom het aantal pelgrims de laatste jaren zo enorm toeneemt.

Wilt u meedoen? Door middel van de *link* kunt u uw verhaal rechtstreeks uploaden in *PILNAR*: http://yago.meertens.knaw.nl/apache/pilnar_web/

Hier leest u ook over de achtergronden van het project en de samenwerking met ons Genootschap.

Paul Mandigers

Eerste lustrum Pelgrimswegen naar Rome

Op 10 november a.s. viert de vereniging *Pelgrimswegen naar Rome* haar eerste lustrum. Op deze magische datum (10-11-'12) bestaan we dan alweer vijf jaar. En dat gaan we vieren! Onze jaarlijkse leden- en ontmoetingsdag zullen een extra feestelijk tintje krijgen. Er is iets lekkers

bij de koffie en we hebben muzikale intermezzi met onder andere *El Orfeón Jacobeo*. Dus noteer de datum alvast in je agenda: 10 november 2012, College de Heemlanden, Houten, van 11.00 – 16.00 uur. Leden en belangstellenden van harte welkom!

De toegang is gratis. Kosten van een lunch zijn € 5,-, te voldoen bij binnenkomst. Je kunt je vanaf nu al opgeven. Doe dat digitaal via het [aanmeldingsformulier](#)

Cor Kuyvenhoven

In Memoriam Jan Galjé

Maandagavond 27 augustus jl. overleed ons lid Jan Galjé (76). Hij was al enige tijd ziek. Jan was een zeer actief en markant lid van ons Genootschap. In de Jacobsstaf die eind september bij de leden op de mat valt, staat een interview dat Jan deze zomer heeft gegeven.

Op onze website heeft de regio Den Haag (waar Jan 9 jaar in het bestuur zat) een *In Memoriam* geplaatst

André Brouwer

Open Dag Rosenstock Huessy Huis Haarlem

de (pas geschilderde) gevelsteen

Zaterdag 13 oktober is er een feestelijke open dag ter gelegenheid van het veertigjarig bestaan van het Rosenstock Huessy Huis dat de eeuwen daarvoor bekend stond als het Sint Jacobs Godshuis.

Op 6 maart 1437 besloot Lysbeth Jan Bette Heinricxzoon, een Haarlemse weduwe, haar huis aan de huidige Antoniestraat te bestemmen tot gasthuis voor arme lieden. Zij koos als naam Het Sint Jacobs Gasthuis, gewijd aan de apostel Sint Jacobus de Meerdere.

De eeuwen daarna had het huis diverse bestemmingen gericht op maatschappelijke zorg.

De stichting probeert ook de band met Santiago levendig te houden. Pelgrims kunnen er een stempel halen en de mogelijkheden worden onderzocht om ook een overnachtingsmogelijkheid voor hen te bieden.

Het huis is ook het officiële startpunt van de bekende Sint Jacobsfietsroute naar Santiago door Clemens Sweerman.

Ons genootschap (regio Bollenstreek) is op de dag aanwezig met een informatiestand.

Voor meer informatie: www.rosenstock-huessy-huis.nl

Karin Snoep

Het programma

vanaf 11 uur: inloop / ontvangst

11.00-13.00 uur: workshops / presentaties door diverse gebruikers van het huis

13.00-14.00 uur: lunch (op inschrijving)

14.00-17.00 uur: workshops / presentaties door diverse gebruikers van het huis

15.00-15.40 uur: optreden door kindercabaretduo Tjalling & Kees
16.00-17.00 uur: stadsdichteres Sylvia Hubers draagt een speciaal voor het 40-jarig bestaan van het RHH geschreven gedicht voor, daarna optreden van het Haarlems Straatorkest
17.00-18.00 uur: optreden muziekgroep Bender
17.00-18.30/19.00 uur: borrelen / tijd voor ontmoetingen en netwerken
vanaf 18.30/19.00 uur: buffet (op inschrijving)
20.30-23.00 uur: dansen met DJ Tipitina

Informanten Vessem gezocht

Het informatiecentrum in Vessem is dringend op zoek naar pelgrims die op de fiets naar Santiago zijn geweest en het leuk vinden om medepelgrims op weg te helpen.

Het informatiecentrum in Vessem is elke 2^e, 3^e en 4^e zaterdag van de maand geopend van 11.00 tot 15.00 uur. Als voorlichter woon je niet verder dan 30 tot 35 km van Vessem en word je ongeveer 1 keer per zes weken ingedeeld. Naast het gastvrij ontvangen van vertrekkende pelgrims, geef je informatie, schrijf je nieuwe leden in en zorg je er mede voor dat het atelier na gebruik weer opgeruimd is.

Op dit moment bestaat het team in Vessem uit negen wandelvoorlichters en zes fietsvoorlichters. In het atelier in de Kafarnaümhoeve in Vessem hebben alle voorlichters er samen voor gekozen om fietspelgrims voorlichting te laten geven aan vertrekkende fietsers en wandelpelgrims aan vertrekkende wandelaars. Twee keer per jaar komen we met alle voorlichters in de hoeve bij elkaar om te ontmoeten en zaken door te spreken.

Wil je meer informatie en/of heb je interesse, neem dan contact op met Piet en Antje van den Tillaart via regio.den-bosch@santiago.nl of bel naar 0413-340653.

Piet en Antje van den Tillaart

Codex vervangen door kopie

Onbetwist communicatiehoogtepunt in Santiago was deze zomer het terugvinden van de Codex Calixtinus (zie ook onze eerdere Ultreias). Wij van Ultreia volgen deze gebeurtenissen die steeds meer het karakter van een soap krijgen dan ook graag. Een ezel stoot zich in het gemeen niet twee keer aan dezelfde steen, moeten de kanunniken gedacht hebben. Ze nemen nu het zekere voor het onzekere en hebben eind augustus het origineel vervangen door een facsimile (duur woord voor kopie).

De eerste week stonden al 12.000 bezoekers in de rij voor de kopie. Deze is nog tot 31 december 2012 te bewonderen. Of dan het origineel weer te bezichtigen is, is zeer twijfelachtig. Nu de codex zo beroemd geworden is, zijn de kosten voor beveiliging te hoog, aldus de kanunniken.
Wordt vast weer vervolgd.

André Brouwer

Presentatie nieuwe CD Simone Awhina

Simone Awhina & Pieter Nanne
nodigen je uit voor het presentatie concert van de CD
BORN to Love
met auteur Lisette Thooft als gastspreker

23 september
Op Hodenpijl
Rijksstraatweg 22, Schipluiden
Van 16.00 tot 17.15uur
Gez. maaltijd na afloop mogelijk
Meer info en res. www.ophodenpijl.nl

29 september
NH/Prot. Kerk
Zuidkerkenlaan, Limmen
Van 20.00 tot 21.15 uur
Gezellig borrelen na afloop
Res. info@simoneawhina.com

Vrij entree. Voel je vrij om familie en vrienden mee te nemen.
Wegens beperkt aantal plaatsen is reserveren wel gewenst.

www.simoneawhina.com www.pieternanne.nl

Zangeres Simone Awhina trad al diverse keren voor ons genootschap op. Onder andere op de najaarsbijeenkomst in Schoorl (2010), de afsluiting van onze tentoonstelling in museum Catharijneconvent (2012) en op diverse festivals tijdens de Camino der Lage Landen (2010-2011).

Haar nieuwste CD gaat niet over de camino, maar zij nodigt wel alle leden van harte uit om bij de presentatie van haar CD aanwezig te zijn.

André Brouwer

Pelgrimeren met ezel?

Inmiddels ben ik een krappe week terug van mijn fantastische tocht met ezel Frits. We hebben 1500 km in goede gezondheid gelopen en zijn gekomen tot Marols, dat is een kleine week voor Le Puy en Velay. Mijn wens is zeker om een tweede traject tot Saint-Jean-pied-de-Port te gaan lopen en daarna natuurlijk het derde en laatste stuk in Spanje.

Mochten er vragen zijn over pelgrimstochten met ezels: ik bied hierbij mijn ervaring aan en ik wil de vragen graag beantwoorden. Mensen mogen desgewenst ook een dag komen meelopen als ze overwegen met een ezel te gaan.

Ik ben ook aanwezig op de informatiemarkt tijdens de najaarsbijeenkomst te Zwolle.

Margo Huggers, e-mail: margohuggers@gmail.com>

Najaarsbijeenkomst Noord-Holland benoorden 't IJ

Beeld van Jacobus in het klooster van Miraflores (bij Burgos)

In tegenstelling tot eerdere berichten vindt de najaarsbijeenkomst van regio Noord-Holland benoorden 't IJ op 20 oktober niet plaats in de Blinkerd in Schoorl, maar in het Trefpunt, Louise de Colignystraat 20 te Alkmaar.

Gast spreker Daniëlle Lokin neemt u mee naar een paar bijzondere locaties; de moeite waard om er de volgende keer dat u naar het graf van onze geliefde apostel Jacobus pelgrimeert, even een omweg voor te maken. Daniëlle studeerde kunstgeschiedenis in Leiden en volgde een van de bijvakken bij Mireille Madou. Door Mireille geïnspireerd was zij een van de leden van het eerste uur van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob.

Leden van de regio ontvangen een dezer dagen een uitnodiging.

Rick van de Ven, e-mail: vdvenvdmolen@hetnet.nl

Nieuwe wandeling *De Wandelgids* vanuit Nuth

Wandeling, bezoek molen & verhaal 30 september 2012

De Wandelgids organiseert op 30 september a.s. weer een wandeling.

Tijdens de wandeling van 9 kilometer zal er een bezoek worden gebracht aan de Beltkorenmolen uit 1882. Na de bezichtiging zal er ook iets lekkers worden genuttigd en gedronken. Later tijdens de wandeling zal er een verhaal worden verteld. We starten tegenover de boerderij gelegen aan de Houwnasweg 3 in Nuth om 13.00 uur.

De deelnamekosten zijn: € 3,- voor volwassenen en € 1.50 per kind.

Leuk om te vertellen dat van de laatste vier wandelingen 21% kind was.

Gaston Huijsmans

Het verslag van de wandeling van 26 augustus 2012

Gaston stelde zijn twee gasten van die middag voor: Wiesje Peels, fotografe en tevens docente aan de Academie voor Beeldende Kunsten en Chantal Karsten, sprookjesvertelster van Verteltheater De Verborgene Wereld. Wiesje had in opdracht van het museum voor Religieuze Kunsten de opdracht om de tocht naar Santiago de Compostela én de achterliggende industrie in beeld te brengen. Zij maakte samen met haar

partner gedurende drie weken 3 tot 4.000 foto's. Voor de verschillende tentoonstellingen in achtereenvolgens Uden, Utrecht en Wittem presenteerde ze 80 foto's.

We trokken door de mooie, dichtbegroeide en modderige paden van het Bunderbos. De hele middag zouden regen en zon elkaar afwisselen, maar de temperatuur was prima.

Na 3 kilometer kwamen we aan op een particuliere locatie met nauwelijks te overtreffen gastvrije bewoners. Vooraf hadden we een ruimte ingericht als bioscoop waar op groot formaat de ruim 150 foto's voorbijtrokken. De volwassenen zaten bijna allemaal op stoeltjes en de kinderen zaten direct voor het scherm op een groot vloerkleed op de grond. Vol passie vertelde Wiesje over haar wijze van fotograferen, de details en de bijzonderheden. Ook voor degenen die onbekend waren met Santiago ontstond er een levendig beeld.

Aan mooi gedekte tafels op het overdekte terras stonden de kopjes en bordjes al klaar. De vrouw van Gaston – Lucienne – had voor deze editie biologische appelkoek gebakken. Intussen was de koffie uitgeprutteld en het water voor de thee kookte. Iedereen werd voorzien. Chantal had voor de kinderen ook nog koekjes

gebakken in de vorm van een Jacobsschelp en ze lagen ook nog eens op een échte Jacobsschelp. De sfeer was super en kwam overeen met de sfeer onderweg naar Santiago. Met moeite werd de meute verzameld om weer op pad te gaan. Voor de gastheer en gastvrouw waren we ook in de toekomst weer meer dan welkom.

We vervolgden onze weg door weilanden, een dorpje, langs een visvijver, nog een dorpje en vervolgens weer het bos in. Op het 8 kilometer-punt gingen we van het pad af om in een grote kring onder het bladerdak van de bomen naar het sprookje van Chantal te luisteren. En ook nu lukte het haar weer om ons mee te nemen naar een andere wereld. De laatste 2 kilometer legden we weer gezellig kletsend af.

Het was een enorme fijne dag.

Klokkenspel van de sultan

Met dergelijke koppen (ja, daar kunnen we bij de *Uitreia* nog wat van leren) doen Tosca Niterink en Anita Janssen deze weken op de achterpagina van NRC Handelsblad verslag van *The Sultan's trail*, hun voettocht van Sofia naar Istanboel. De verhalen hebben dezelfde humoristische schrijfrant als *Klimmen op kruishoogte*, hun verslag van de Via de la

Plata (zie de boekbespreking in de *Uitreia* van juni).

Lees hier een voorproefje:

www.wildwifeadventures.nl/site/2012/columns/sultanstrail-bulgarije-sofia-svelingrad

Als de dames weer veilig zijn teruggekeerd, zullen we ze eens benaderen voor een mooi interview in de Jacobsstaf.

André Brouwer

Onze leden in de buitenlandse pers

Afgelopen week gingen wij verder met onze etappe naar Parijs. We lopen de route naar Santiago de Compostela in etappes, omdat we beiden (mijn echtgenoot en ik) niet zomaar drie maanden vrij kunnen nemen van ons werk. Toen we op woensdag in St. Denis aankwamen en voor de Basiliek stonden, werden we plotseling aangesproken door een enthousiaste Fransman, Jean-François, die ons uitnodigde samen met twee andere pelgrims (uit Lille, Noord-Frankrijk), zichzelf, een journalist en een fotograaf, de route via het kanaal te lopen. Hij bleek van de organisatie *Compostela 2000* in Parijs te zijn en is druk bezig de pelgrimsreis in Parijs te promoten.

Via de link kunnen jullie het artikel bekijken, dat afgelopen donderdag in *Le Parisien* is verschenen. Het Nederlandse echtpaar over wie gesproken wordt (en dat te zien is op de foto) zijn wij.

We zijn uiteindelijk op het kantoortje binnengehaald met champagne (nou ja, cider, maar het smaakte en voelde als champagne).

Willemijn en Dirk van den Hoek

Lees hier het artikel in *Le Parisien*:

www.leparisien.fr/aubervilliers-93300/la-route-de-compostelle-passe-par-saint-denis-15-08-2012-2125755.php

Oproep

Stond u net als Willemijn en Dirk ook een keer als pelgrim in een buitenlands blad? De redactie hoort het graag van u.

Puzzel Santiago

Voor sommige mensen is het een hele puzzel naar Santiago te gaan. Anderen maken zich zorgen over wat de thuisblijvers zolang moeten doen. Wellicht kunnen zij terwijl hun partner op weg is, deze puzzel leggen. Houden ze ook nog voeling met de camino.

Onze penningmeester deed de puzzel cadeau aan zijn tante Lies (93) voor haar verjaardag op 25 juli (!) En zie hier het resultaat.

Helaas heeft het geen zin om nu meteen naar de speelgoed- of hobbywinkel te rennen. De firma Ravensburger laat desgewenst weten dat de puzzel slechts van 2009 tot 2011 in de handel is geweest.

Bas en André Brouwer

Workshop fietsen naar Santiago

Aan het dromen van een fietstocht naar Santiago de Compostela?

Spoken bij jou ook vele gedachten door het hoofd en zoek je een klein beetje houvast? Wil je goed beslagen ten ijs komen?

Voor dromers die dit willen doen organiseren wij dit najaar twee workshops in kleine groepjes. De workshops worden gehouden op donderdagavond 1 november en op donderdagavond 15 november.

Tijdens onze tochten, te voet van Huizen naar Santiago, over de Via de la Plata en op de fiets van Huizen naar Santiago en weer terug, hebben we onze ervaring opgedaan. Deze ervaring en die van de andere deelnemers in hun voorbereiding gaan jou verder helpen.

Kosten

Voor € 15,- krijg je de workshop, koffie en thee en ons boek *Wielen op weg* over de fietstocht naar Santiago die we samen met onze peuter hebben gemaakt. Voor drie of vier deelnemers in Huizen (Noord Holland).

Meld je aan bij pb@pelgrimwijzer.nl

Pieter-Bas de Jong en Ellen Omvlee

Wilt u iets van mij lezen?

Ik ben op weg gegaan: voorintekening poëziebundel

Uit de feestelijkheden rondom het 25-jarig bestaan van het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela ontstond het idee om een bundel te maken van bekende en onbekende, oude en nieuwe gedichten rondom het thema *Pelgrimeren*. Talloze leden uit Vlaanderen, Nederland en Zuid-Afrika zonden suggesties van bestaande gedichten, dan wel eigen werk in. Een stevige leescommissie maakte de selectie, die nu bijeengebracht is in de bundel *Ik ben op weg gegaan*.

De auteurs zijn zeer gevarieerd: van Herman Andriessen tot Anton van Wilderode, van Fernando Pessoa tot Federico Garcia Lorca, van Adriaan De Roover tot 'auteur onbekend'.

Poëzie is adem voor de ziel, leeftocht voor onderweg. Poëzie geeft diepgang, reflectie en richting. In gedichten zijn ideeën en herinneringen neergelegd waardoor je de tocht kan herbeleven. Af en toe een gedicht doornemen kan verrijkend en rustgevend zijn. Zo kan poëzie helend werken, je gedachten ontladen of misschien juist opladen.

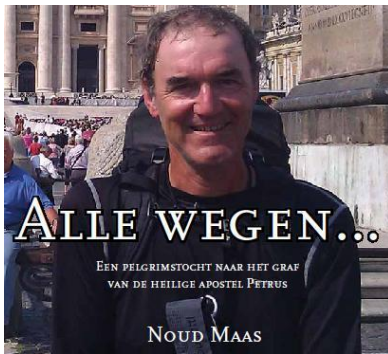
Ik ben op weg gegaan: Gedichten over pelgrimeren

Formaat 21 x 15 cm, 84 bladzijden, gelijmd, omslag in kleur.

Voorintekenprijs tot 30 oktober: € 7,-, incl. verzendkosten.

Verkoopprijs na 30 oktober: € 10,-, excl. verzendkosten.

De bundel verschijnt op 24 november 2012 en wordt direct toegezonden aan de bestellers. Bestel via de [webwinkel](#) van het Genootschap.

ISBN: 978-90-819-05503
287 bladzijden

Op schrijverspunt.nl staat de volgende recensie:

Noud Maas is in de vijftig als hij de onstuitbare behoefte voelt om los te laten, te onthechten, teruggeworpen te zijn op zichzelf en God. Hij besluit dat daar maar één manier voor bestaat: pelgrimeren. In dit boek vertelt deze moderne pelgrim over zijn overwegingen, twijfels, plannen en de uiteindelijke voettocht.

Nadat Noud Maas besloten heeft dat zijn pelgrimsreis hem naar het graf van Petrus in Rome zal voeren, beginnen de voorbereidingen. In de eerste vier hoofdstukken schrijft hij daar uitvoerig over. Korte wandelingen bereiden hem geestelijk en lichamelijk voor op zijn zware tocht. In de zeventien daarop volgende hoofdstukken doet Maas uitgebreid verslag van de ontberingen, de ontmoetingen, de vorderingen en de uiteindelijke beloning: na 75 dagen lopen, bereikt hij Vaticaanstad. Het laatste hoofdstuk bestaat uit een foto-overzicht van de reis.

Moet je religieus zijn om een boek over een pelgrimstocht te kunnen appreciëren? Naar mijn smaak beslist niet. Alle wegen laat zich lezen als een spannend reisboek, dat met veel liefde en oog voor detail is samengesteld. Omslag, lettertype, taalgebruik, schrijfstijl, lay-out, alles is even verzorgd. Karl, Maas' alter ego, zorgt voor een komische noot en is wat mij betreft de kers op de taart. Een niet te missen boek!

© Christien Romp / Schrijverspunt

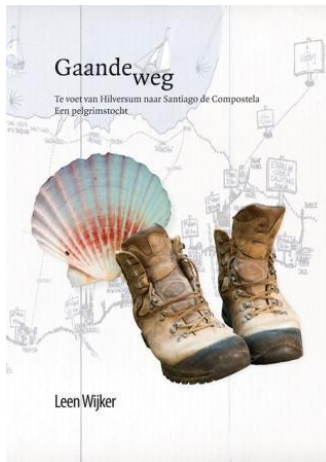
Het boek is voor € 15,45 (incl. verzendkosten) te bestellen op de website www.noudmaas.com

*Gaandeweg: te voet van Hilversum naar Santiago de Compostela, een pelgrimstocht /
Leen Wijker*

ISBN 9789057871696

Grote paperback, 168 bladzijden, geheel full colour.

Prijs: € 19,90.

Het is een reisbeschrijving op verschillende niveaus. De wegen en paden, de dorpen en steden en de kunst. Het weer, de ontberingen, de schoonheid van het landschap. En de wat 'hogere' weg. Wat doet zo'n tocht met de pelgrim in zijn hoofd, wat doet de weg met zijn geloof en wat doet de route met zijn leven?

Drs. Leen Wijker (1958), studeerde theologie aan de Rijksuniversiteit Utrecht en de Katholieke Theologische Hogeschool Utrecht. In 1988 in Utrecht tot priester gewijd en sinds 1988 is hij werkzaam als pastoor in het Aartsbisdom

Utrecht. In 2011 is hij door het Metropolitane Kapittel van Utrecht tot kanunnik verkozen. Naast zijn pastorale werkzaamheden heeft hij een aantal landelijke taken.

Colofon

Eindredactie: Ellie Nieuwenhuizen
Hoofdredactie: André Brouwer

De volgende *Ultreia* verschijnt medio oktober 2012.
Wij zien graag uw kopij tegemoet via ultreia@santiago.nl

Aanwijzingen voor de auteur

Uw kopij graag in platte tekst, dat wil zeggen zonder allerlei opmaak als inspringen, vet gedrukt, onderstreept of met kaders. De *Ultreia* heeft een eigen opmaak en het kost ons altijd veel extra tijd om uw opmaak er weer uit te halen.
Met een foto zijn we ook altijd blij.

En nog blijer maakt u ons als ook alle relevante informatie voor de lezer in uw bericht staat. U kunt dit zelf controleren aan de hand van de 5 w's: wie, wat, waar, wanneer en waarom?

Andere zaken

Wij ontvangen in onze Ultreia postbus regelmatig opzeggingen van het lidmaatschap en vragen van algemeen informatieve aard.

Wilt u zo vriendelijk zijn opzeggingen, adreswijzigingen et cetera te sturen aan: ledenadministratie@santiago.nl

en algemene vragen over ons Genootschap of de weg naar Santiago naar: info@santiago.nl